

Za sve dodatne informacije u vezi sprovođenja
Lokalnog plana upravljanja otpadom u opštini Temerin možete kontaktirati:

dr Olgu Pekez

Članicu Opštinskog veća zaduženu za zaštitu životne sredine

Telefon: 021-843 888

E-mail: olga.ekologija@temerin.rs

web sajt opštine Temerin: www.temerin.rs

Brošura "Šta je Lokalni plan upravljanja otpadom opštine Temerin?" štampana je zahvaljujući podršci Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (GIZ), u sklopu projekta "Jačanje lokalne samouprave". Brošura je sačinjena na osnovu Lokalnog plana upravljanja otpadom opštine Temerin od strane Udruženja "Inženjeri zaštite životne sredine" u saradnji sa predstavnicima Međuopštinske radne grupe za zaštitu životne sredine i održivi razvoj Južnobačkog upravnog okruga.

Misli globalno, deluj lokalno!

Šta je Lokalni plan upravljanja otpadom opštine Temerin?

LOKALNI PLAN
UPRAVLJANJA
otpadom

Misli globalno, deluj lokalno!

giz

Poštovani,

Veliko nam je zadovoljstvo što se pred vama nalazi brošura "Šta je Lokalni plan upravljanja otpadom opštine Temerin?" koja u kratkim crtama objašnjava dokument koji je izrađen u okviru projekta "Jačanje lokalne samouprave" Nemačke organizacije za međunarodnu saradnju – Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (GIZ), preduzeća Vlade Savezne Republike Nemačke koje po njenom nalogu sprovodi projekte u raznim sektorima od opšteg društvenog značaja, u cilju ostvarivanja održivog razvoja.

Dokument je nastao zajedničkim radom i saradnjom između Fakulteta tehničkih nauka Univerziteta u Novom Sadu, Međuopštinske radne grupe za zaštitu životne sredine i održivi razvoj, Južnobačkog upravnog okruga, jedanaest opština Južnobačkog okruga, eksperata GIZ i Udruženja "Inženjeri zaštite životne sredine".

Cilj ove brošure je da svim zainteresovanima približi strateški dokument "Lokalni plan upravljanja otpadom opštine Temerin" i na sažet način ih upozna sa osnovama ovog plana. Svi oni koji žele da se u potpunosti upoznaju sa "Lokalnim planom upravljanja otpadom opštine Temerin" ili više saznaju o pojedinim temama, koje u ovoj brošuri nisu mogle da budu detaljno opisane, dobrodošli su da kontaktiraju predstavnike i predstavnice Međuopštinske radne grupe za zaštitu životne sredine i održivi razvoj u svojoj opštini.

Međuopštinska radna grupa za zaštitu životne sredine i održivi razvoj Južnobačkog okruga oformljena je 2008. godine sa ciljem da se kroz međuopštinske projekte pomogne razmeni informacija među opštinama Južnobačkog okruga, pomogne razvoj ljudskih kapaciteta opština u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, kao i da se konkretnim projektima doprinese razvoju svake opštine, ali i njihove međusobne saradnje.

U želji da opština Temerin, Južnobački okrug, AP Vojvodina i Republika Srbija budu zdrava i bezbedna životna sredina za sve njene građane i građanke, pozivamo vas da zajedničkim snagama doprinesemo sprovođenju Lokalnog plana upravljanja otpadom opštine Temerin.

Misli globalno, deluj lokalno!

S poštovanjem,

Međuopštinska radna grupa za zaštitu životne sredine
i održivi razvoj Južnobačkog okruga

Umesto zaključka

Dosadašnji način prikupljanja i odlaganja komunalnog otpada na nivou opštine Temerin moraće da se unapredi u cilju bolje zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

Novi sistem upravljanja otpadom na teritoriji Republike Srbije podrazumeva regionalni pristup i udruživanje više opština u region za upravljanje otpadom. On će se zasnivati na zajedničkom upravljanju regionalnom deponijom otpada, na koju će se odlagati sav komunalni otpad, koji prethodno ne bude selektovan, recikliran ili na neki drugi način ponovo vraćen u funkciju.

Da bi novi sistem prikupljanja i odlaganja komunalnog otpada uspešno funkcionisao, potrebno je da se svi akteri u društvu uključe u njegovo sprovođenje, jer zdrava i bezbedna životna sredina je zajednički interes svih.

Novi sistem prikupljanja i odlaganja otpada će morati da pored troškova prikupljanja uzme u obzir i troškove odlaganja otpada na regionalnu deponiju. Za svaku odloženu tonu komunalnog otpada, opština tj. njeni stanovnici, će morati da plate preduzeću koje bude upravljalo regionalnom deponijom. Divlje i nesantitarne deponije neće više moći da postoje na teritoriji nijedne opštine, a oni koji ne budu odlagali otpad na način predviđen Lokalnim planom upravljanjem otpadom, moraće da plate visoke kazne i da preuzmu odgovornost za ugrožavanje zdravlja sugrađana i svoje životne sredine.

Kako bi se troškovi deponovanja na regionalnu deponiju smanjili, svaka opština ima mogućnost da razvije različite sisteme za selekciju otpada i motiviše razvoj preduzetništva u oblasti reciklaže i ponovne upotrebe onog dela komunalnog otpada koji je za to pogodan. Tu na prvom mestu mislimo na materijale koji se mogu reciklirati (aluminijum, plastika, papir, metali...).

Kako bi troškovi prikupljanja i odlaganja otpada bili što manji moramo pravilno upravljati komunalnim otpadom i pomoći da se Lokalni plan upravljanja otpadom sprovede.

Lokalni plan upravljanja otpadom je put da mi i naši potomci živimo u zdravoj i bezbednoj životnoj sredini.

Odgovornost za naše zdravlje i životnu sredinu je u rukama svakog pojedinca.

Misli globalno, deluj lokalno!

Na taj način se obezbeđuje jednostavnije poslovanje jer povećanje broja odgovornih subjekata u rukovođenju regionalnim preduzećem za upravljanje otpadom dodatno komplikuje i usporava rad preduzeća.

Međutim u cilju modernizacije rada komunalnog preduzeća opština će morati da obezbedi sredstva za kupovinu dodatnih vozila, sanaciju pre svega glavne deponije u opštini i nabavku druge neophodne opreme za rad. Pored navedenog potrebno je razmotriti mogućnost formiranja manjeg kompostilišta u kojem bi se vršio tretman baštenskog otpada, čime bi se smanjio udeo biorazgradivog dela otpada, ali i količina otpada koja bi se transportovala do regionalne deponije.

Kompostiranje

Kompostiranje se definiše kao brzo, ali delimično, razlaganje vlažne i čvrste organske materije, otpada od hrane, baštenskog otpada, papira, kartona, pomoću aerobnih mikroorganizama i pod kontrolisanim uslovima. Kao proizvod kompostiranja dobija se koristan materijal, sličan humusu, koji nema neprijatan miris i koji se može koristiti kao sredstvo za kondicioniranje zemljišta ili kao đubrivo.

Postrojenje za kompostiranje je postrojenje koje pod odgovarajućim okolnostima može imati ekonomskih razloga za instaliranje. Velika količina baštenskog otpada i zabrana odlaganja organskog otpada na deponije su razlozi koji će u narednom periodu indicirati izgradnju kompostilišta.

Cena, jednostavnost, u odnosu na druge tretmane, i efektivnost uvođenja programa za kompostiranje zavisi od izabranog metoda sakupljanja kompostne sirovine. Opština može izabrati i razviti od različitih sistema sakupljanja onaj koji im najviše odgovara za njihove potrebe.

Lokalni plan upravljanja otpadom

Lokalni plan upravljanja otpadom (LPUO) usvojen je na sednici 23. Skupštine opštine Temerin održanoj 07.03.2011.godine i objavljen u Službenom listu opštine Temerin broj 3/2011. Time je Lokalni plan upravljanja otpadom opštine Temerin postao obavezujući dokument koji mora da se sprovodi u skladu sa Akcionim planom koji je njegov sastavni deo.

Lokalni plan upravljanja otpadom opštine Temerin predstavlja dokument kojim se organizuje proces upravljanja otpadom na nivou opštine Temerin. Zakonom o upravljanju otpadom („Službeni glasnik RS”, broj 36/09 i 88/10) definisana je obaveza izrade Lokalnog plana upravljanja otpadom za svaku opštinu, koji treba da se usaglasi sa Regionalnim planom upravljanja otpadom za region kome ta opština pripada.

Svrha Lokalnog plana upravljanja otpadom je dugoročno uspostavljanje održivog sistema za upravljanje otpadom, pre svega na nivou opština, ali i regiona, na način koji ima minimalan štetni uticaj na životnu sredinu i zdravlje sadašnjih i budućih generacija, uz racionalno korišćenje resursa i poštovanje savremenih principa upravljanja otpadom, a uz koordinisano učešće svih subjekata upravljanja otpadom – lokalne vlasti, domaćinstava, privatnog sektora, organizacija civilnog društva, svakog pojedinca, republičke i pokrajinske vlasti.

Lokalni plan upravljanja otpadom omogućava da se:

- stekne potpuni uvid u sadašnju situaciju u upravljanju otpadom u opštini,
- definišu ciljevi u upravljanju otpadom na nivou opštine u skladu sa domaćim zakonodavstvom,
- definiše optimalni sistem za upravljanje otpadom,
- definiše metod i optimalni rokovi za implementaciju plana,
- definišu ukupna finansijska ulaganja kao i finansijska ulaganja za prioritetne delove plana koje je neophodno odmah implementirati.

Kao jedan od važnijih ciljeva Lokalnog plana upravljanja otpadom je i obezbeđivanje odgovora na mnoga otvorena pitanja koja determinišu uspostavljanje potpuno novog sistema upravljanja otpadom, koji se zasniva na smernicama Strategije upravljanja otpadom Republike Srbije, Zakona o upravljanju otpadom, evropskim standardima i drugim zakonskim merama koje uređuju ovu oblast.

Upravljanje otpadom na teritoriji opštine Temerin

Nadležni organ u opštini Temerin za upravljanje otpadom je Odeljenje za urbanizam, stambeno komunalne poslove i zaštitu životne sredine. Skupština opštine Temerin je 25. juna 1997. godine donela odluku o osnivanju Javnog komunalnog preduzeća „Temerin“ kojem su povereni poslovi prikupljanja i transporta otpada, kao i drugi poslovi na održavanju čistoće definisani odlukom. JKP „Temerin“ vrši sakupljanje otpada iz 3 naselja u opštini Temerin. Pokrivenost teritorije opštine Temerin uslugama sakupljanja otpada je 100%. U urbanim delovima nalazi se 68,9% od ukupnog broja korisnika usluga komunalnog preduzeća, dok se u ruralnim delovima nalazi 31,1% stanovništva.

Procenjena prosečna dnevna količina komunalnog otpada u rastresitom stanju, koja se prikupi na teritoriji opštine Temerin, iznosi oko 56 m³. Treba napomenuti da podaci o količini i sastavu otpada u opštini Temerin nisu precizni, kao i da se na osnovu njih ne može omogućiti optimalni menadžment komunalnim otpadom.

Na teritoriji opštine Temerin postavljeno je 60 kontejnera za prikupljanje PET ambalaže, a do kraja godine očekuje se poslavljanje još 100 novih kontejnera, čime bi se dodatno unapredio sistem prikupljanja PET ambalaže, kao sekundarne sirovine, ali i smanjila ukupna količina komunalnog otpada koji se odlaže na deponiju.

JKP „Temerin“ otpad odlaže na gradsku deponiju. Glavna deponija u opštini Temerin se nalazi na udaljenosti od 1,8km zapadno od poslednjih kuća u naselju Temerin. Deponija je nepravilnog geometrijskog oblika i prostire se na površini od 3,7ha. Procenjena prosečna visina otpada na deponiji iznosi 2 m, na osnovu čega je izračunato da se na deponiji nalazi 74.000m³ otpada. Oko deponije ne postoji zaštitna ograda pa je omogućen neometan pristup licima koja se bave sakupljanjem sekundarnih sirovina, kao i lokalnim životinjama koje raznose otpad po okolini. Na deponiji ne postoji kontrola odlaganja otpada pa se na deponiji, osim komunalnog, odlažu i druge vrste otpada. Na deponiji postoji mehanizacija koja se koristi za razgrtanje i guranje otpada.

Pored gradske deponije na teritoriji opštine Temerin ne postoje druge deponije, što u značajnoj meri odoprinosi očuvanju zdravlja ljudi i zaštiti životne sredine. Divlja deponija u Bačkom Jarku zatvorena je 2009. godine.

Komunalni otpad se sistemski prikuplja i odnosi jednom nedeljno iz svih mesnih zajednica na teritoriji opštine Temerin, a pokrivenost domaćinstava uslugama prikupljanja i odnošenja komunalnog otpada na teritoriji opštine je 100%, što je i osnovni uslov za uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja otpadom.

Za glavnu deponiju u opštini Temerin urađen je plan sanacije i rekultivacije i trenutno je u toku tender za odabir izvođača koji će izvršiti sanaciju. Sredstva potrebna za sanaciju glavne deponije u Temerinu obezbeđena su iz Fonda za zaštitu životne sredine u iznosu od 30 miliona dinara i od strane opštine Temerin u istom iznosu od 30 miliona dinara.

Regionalni pristup rešavanju problema upravljanja otpadom

Kao i kod svih opština sa manjim brojem stanovnika, jedini racionalni i realni oblik organizacije upravljanja otpadom u opštini Temerin zasniva se na formiranju regiona upravljanja otpadom za više opština, odnosno do obezbeđivanja optimalnog broja korisnika usluga, što prema Strategiji upravljanja otpadom Republike Srbije iznosi minimalno 200.000 stanovnika. Izgradnja sanitarne deponije, a posebno nekih naprednijih oblika tretiranja otpada, predstavlja preveliku investiciju za pojedinačnu opštinu, pa se kao jedino rešenje za adekvatno upravljanje otpadom nameće formiranje regiona.

U praksi se danas može videti više oblika sistema upravljanja otpadom na regionalnom nivou. Kao prva mogućnost organizovanja upravljanja otpadom u regionu je stvaranje jednog preduzeća koje će skupljati, transportovati, vršiti separaciju i tretirati (deponovati otpad). To preduzeće bi preuzelo sva komunalna preduzeća i u svoju delatnost dodalo i sortiranje reciklažnih sirovina, i deponovanje.

Ostale mogućnosti se zasnivaju na postojanju većeg broja manjih preduzeća koja će svoje odnose regulisati komercijalnim ugovorima. Tako npr. postojeća opštinska preduzeća mogu da nastave sa radom na teritorijama opštine na kojoj se nalaze, a da otpad odlažu na zajedničku regionalnu deponiju.

Opština Temerin je 2010. godine potpisala sporazum o formiranju regiona sa opštinama okupljenim oko Grada Novog Sada. Pored opštine Temerin, saglasnost da pristupe tom regionu upravljanja otpadom izrazile su i opštine Bačka Palanka, Bački Petrovac, Vrbas, Beočin, Srbobran i Žabalj. S obzirom na udaljenost i vrstu i prohodnost puteva, gravitiranje regionu u čijem centru se nalazi Novi sad predstavlja racionalnu odluku za opštinu Temerin.

Javno komunalno preduzeće „Temerin“ sa trenutnom mehanizacijom i načinom poslovanja uspešno obavlja poslove sakupljanja i uklanjanja otpada sa gotovo čitave teritorije opštine Temerin. Iz tog razloga planom se predlaže da i ubuduće ovo preduzeće obavlja pomenute poslove uz neizbežnu racionalizaciju rada i određene izmene u načinu poslovanja.

Uključivanjem opštine u region u kojem će se na adekvatan način upravljati otpadom neizbežno će povećati troškove upravljanja otpadom u odnosu na trenutnu situaciju u kojoj se odlaganje otpada ne plaća. Izgradnjom sanitarne regionalne deponije ili nekih drugih delova sistema za tretiranje i iskorišćenje otpada biće uveden sistem plaćanja po količini otpada kojim će se dalje upravljati, što može u značajnoj meri povećati troškove komunalnog preduzeća.

Planom se predviđa da komunalno preduzeće vrši sakupljanje otpada sa cele teritorije opštine Temerin i transportuje ga do regionalne deponije. S obzirom na odnos veličina opština u smislu broja stanovnika i raspoloživih finansijskih sredstava ne predlaže se bilo kakvo učešće opštine u obezbeđivanju finansijskih sredstava i ostalog za izgradnju deponije ili dodatnih sistema za upravljanje otpadom. Finansijska sredstva potrebna za izgradnju regionalne sanitarne deponije, a posebno za izgradnju drugih naprednih delova savremenog sistema upravljanja otpadom su izuzetno velika i udeo opštine Temerin u finansiranju takvih investicija je nerealan, te se preporučuje da najveća opština – grad u regionu preuzme odgovornost za obezbeđivanje investicije i rukovođenje preduzećem.

